

Naturskyddsföreningen
Lund

50 år för naturen

Hösten 2024

LNF:s styrelse 2024/25

Gertrud Berger		0730 980148	gertrudlube@gmail.com
Ingela Björck	vice ordf.	0736 696292	ingela.a.e.bjorck@gmail.com
Tomas Björnsson		0708 138158	cicero@rtb.se
Per Blomberg	ordförande	0702 367849	per_blomberg@hotmail.com
Patrik Gyland		0708 530831	patrik@progressaplus.se
Linda Hartman		0730 505686	linda.i.hartman@gmail.com
Christina Jacobsson		0709 148113	christina-jacobsson@hotmail.com
Kent Lundgren		0706 069876	lundgren.kent@gmail.com
Lars Nerpin		046 2113489	larsnerpin@outlook.com
Staffan Nilsson	kassör	0738 433494	staffan.u.nilsson@gmail.com
Salme Portinson		0703 204889	salme.portinson@gmail.com
Leif Runeson	sekreterare	046 139131	leif.runeson@hotmail.com
Peter Sondhauss		0728 710086	peter.sondhauss@gmail.com
Cecilia Wide		0706 377341	cecilia.wide@gmail.com

Kontakta Lunds Naturskyddsförening

E-post: lund@naturskyddsforeningen.se

Webbadress: lund.naturskyddsforeningen.se

Facebookadress: facebook.com/naturskyddsforeningenlund

Instagram: [@lundsnaturskyddsforening](https://instagram.com/@lundsnaturskyddsforening)

Postadress: c/o Blomberg, Sofiaparken 3B, 22241 Lund

Meddela din e-postadress till oss

så får du våra utskick några gånger per år.

Omslagsbild: Omslag på programbladen under 50 år.

Layout: Irene Persson. Tryck: Exakta Print AB, Malmö 2024-juli

Ordföranden har ordet

Tack för förtroendet att leda föreningen som ordförande under året 2024-2025. Jag har haft uppdraget tidigare åren 2015-2017 och även varit med i styrelsen 1996-97 vilket gör att jag har en god kännedom om föreningens verksamhet. Naturskyddsföreningen har en mycket viktig

uppgift som Sveriges största demokratiska folkrörelse för natur- och miljöfrågor. Med en stark riksförening, länsförbund och lokala kretsar i nästan alla landets kommuner, kan vi tillsammans föra naturens talan, öka kunskapen, känslan och engagemanget för att samhälle och verksamheter anpassas till naturens och människans förutsättningar både lokalt och globalt.

I år är det dessutom 50 år sedan föreningen bildades och det tycker jag vi ska fira. Jubiléet ger oss möjligheter att titta tillbaka på de 50 år som vi verkat i Lundatrakten och de framgångar som skett inom natur- och miljövården. Med kunskap om historien är det också lättare att se framåt och dra lärdom av erfarenheterna. Med 4200 medlemmar utgör vi en av de större ideella föreningarna i kommunen och gör vår röst hörd. Ditt medlemskap är viktigt och vi är glada om du vill delta på våra aktiviteter eller engagera dig i någon av arbetsgrupperna. De formella uppdragen är viktiga i en demokratisk folkrörelse och valberedningen tar tacksamt emot förslag på intresserade.

Jag skulle vilja sammanfatta föreningens verksamhet i tre ord, kunskap, känsla och ansvar. Vi vill lära oss mer om naturen och sprida denna kunskap till så många som möjligt. Vistelsen i naturen skapar en stark känsla som leder fram till att vilja ta ansvar för att den ska finnas kvar och behålla sina viktiga ekologiska funktioner. Ansvaret kräver också kunskap om samhället och människan för att kunna föra naturens talan och anpassa våra livsstilar till en långsiktigt uthållig utveckling. Föreningen är partipolitiskt och religiöst obunden men att föra naturens talan kräver miljöpolitiska ställningstaganden och samarbete med alla partier. Jag hoppas vi ses i höst!

Per Blomberg

Program hösten 2024

Varmt välkomna till höstens program med utflykter, föreläsningar, studiecirkel, arbetsgrupper, jubileumsfest och andra arrangemang i föreningen.

Lite praktisk information:

- Titta alltid på hemsidan inför ett visst arrangemang, så att ingenting ändrats eller blivit inställt. För kollektivresor, titta på Skånetrafikens sidor för att se de aktuella buss- och tågtiderna!
- Vid utflykter, välj kläder efter väder samt rejäla skor. Glöm inte sittunderlag och fika!
- Hundar får följa med, men ska hållas i koppel.
- Om något är oklart, ring respektive kontaktperson.

Söndag 1 sept

Flyttfåglar i Falsterbo

Vi åker med tåg och buss till Falsterbo och får guidning av ordförande i Skånes Ornitologiska förening, Mikael Arinder, ute vid Nabben. Samling vid Lund C Västra stationstorget kl. 07:20. Resa med tåg kl. 07:27 och buss 300 från Hyllie till Falsterbo dit vi anländer kl. 08:35. Vi vandrar sedan två kilometer till Nabben för guidning om flyttfågelsträcket och vilka fågelarter vi ser och hör. Härifrån är det cirka 2 kilometers vandring till busshållplatsen i Falsterbo för hemresa. För dem

som orkar fortsätter vandringen längs stranden fyra kilometer till Skanörs Ljung med besök på Arrangemangsområdet för Falsterbo Bird Show (inträde fritt) och om vädret tillåter rovfågelskådning vid Ljungen. Hemfärd med buss från hållplats Skanör Haga när så önskas. Kontaktperson: Per Blomberg 0702-367849.

Söndag 8 sept

Mossor från början i Skrylle

Vi bekantar oss med vanliga skogsmossor i Skrylle under

ledning av Staffan Nilsson. Under promenaden i närområdet kring Skryllegården får vi en introduktion till mossornas spännande liv och ser exempel på olika arter av mossor. Vi är ute i två timmar. Utfärden sker i samarbete med Lunds Botaniska Förening.

Samling kl. 10:40 utanför Naturum i Skrylle. Buss 159 avgår från Lund C kl. 10:00 (obs ändringar i tidtabellen kan ske till hösten, se aktuell information på föreningens hemsida). Kontaktperson: Staffan Nilsson 0738-433494

Onsdag 11 sept

Flora i Sankt Larsparken

Vi tillbringar onsdagskvällen i Sankt Larsparken där vi bekantar oss med den gamla parkens flora under ledning av Tomas Persson. I parken och dess omgivning finns gott om gamla träd och varierade miljöer. Utfärden sker i samarbete med Lunds Botaniska Förening. Samling kl. 17:30 vid busshållplats Sankt Lars på Sankt Lars väg söder om Höje å. Kontaktperson Staffan Nilsson 0738-433494

Lördag 14 sept

Jubileumsfest

Alla medlemmar och närstående föreningar bjuds in till föreningens 50-årsjubileum med föredrag och middag i Estniska föreningens lokal på Bytaregatan 28 vid Clemenstorget i Lund kl. 17:00. Anmälan till per_bloomberg@hotmail.com senast den 1/9. Begränsat antal platser till 65 deltagare och avgiften är 260 kr. Anmälan är inte bindande förrän avgiften är betald. I avgiften ingår alkoholfri välkomstdrink, vegetarisk buffé, vatten och tårta med kaffe och te. Övrig dryck tar var och en med sig själv. Kontaktperson: Per Blomberg 0702-367849.

Söndag 15 sept

Jubileumsresa i Lunds kommun

Följ med i hyrd buss på en rundtur genom Lundatrakten till några av kommunens finaste naturområden. Vi kommer att göra stopp i Stadsparken, Skrylle, Måryd, Trollskogen, Silvåkra, Hasslemölla, Härkeberga och Dalby Söderskog. Guider under resan blir Per Blomberg, Mikael

Sörensson, Marie Sager, Jörgen Nilsson, Hjalmar Åhrén, Staffan Nilsson, Leif Runeson samt Jörg Brunet.

Samling vid Stadsparkskaféet kl. 09:00 för rundvandring i parken innan bussrundturen börjar. Vi åker till Skrylle och gör sedan en vandring på två kilometer från Skryllegården till Måryds parkering, men det finns möjlighet att åka runt med bussen för den som har svårt att gå i kuperad terräng. Övriga stopp blir korta promenader och hemkomst beräknas till kl. 17:00 vid Stadsparkskaféet och Lund C. Anmälan senast den 1/9 till Per Blomberg: per_bloomberg@hotmail.com.

Kostnad 200 kr för bussresan och anmälan är inte bindande förrän avgiften är betald. Var och en tar med egen lunch och fika. Kontaktperson: Per Blomberg 0702-367849.

Torsdag 19 sept

Startmöte

Är du ny i föreningen eller har varit med ett tag och vill veta mer och blir mer aktiv? Kom då till höstens startmöte på Fontänhuset, Magle kyrkogata 5 (2:a våning-

en, ingång från gården) kl. 19:00.

Föreningen presenterar sitt arbete och de sex arbetsgrupperna: plangruppen, klimatgruppen, cykelgruppen, handla miljövänligt-gruppen och natursnokargruppen. Fältbiologerna finns också på plats för att informera om sin verksamhet för er mellan 12-25 år. Kontaktperson: Per Blomberg 0702-367849 och respektive arbetsgrupp.

Söndag 22 sept

Guidning vid Rökepipan

Ingrid Sarlöv-Herlin, som är professor i landskapsarkitektur vid SLU i Alnarp, guidar oss i naturreservatet Rökepipan, Dalby, tillsammans med sin man Anders Herlin, docent i djurmiljö. Sedan 30 år tillbaka har de en flock gutefår som betar Rökepipan. De kommer att berätta om naturreservatet, betets dynamik och sina erfarenheter av bete i tätortsnära landskapsvård. Vi samlas vid vattentornet i Dalby, korsningen Norra Fäladsvägen och Östra Fäladsvägen, kl. 10:30. Buss avgår från Lund C kl. 09:43. Kontaktperson Leif Runeson 046-139131.

Alnarpsparken. Foto: Per Blomberg.
(Spridningstillstånd LM2023/038789)

Lördag 28 sept

Skördefesten i Stadsparken

Just nu osäkert om skördefesten blir av på grund av besparingar i kommunen. Blir arrangemanget av står föreningen med bokbord i stadsparken. Besök föreningen och prata om vår verksamhet. Kontaktperson Patrik Gyland 0708-530831.

Söndag 6 okt

Alnarpsparken

Vi besöker den vackra Alnarpsparken när höstfärgerna börjar komma. Under kunnig ledning av Lars-Göran Lillvik guidas vi runt i parken och till Landskapslaboratoriet på västra sidan av området med ett 50-tal olika sammansättningar av trädslag för tätortsnära planteringar. Arrangemanget sker i samarbete med Naturskyddsföreningen i Lomma-

Bjärred. Vi tar bussen från Lund C hållplats för linje 139 kl. 08:21 och åker till Campus Alnarp kl. 08:47 där vi samlas framför slottets norra entré kl. 09:00. Ta med fika. Hemfärd klockan 11:36 för dem som inte vill stanna och uppleva mer av parken. Bussen tillbaka till Lund går en gång i timmen på söndagar. Kontaktperson: Leif Runeson 046-139131.

Söndag 13 okt

Kulturlandskapsvandring

Rååns dalgång ringlar sig fram till Ramlösa, är ca 7 km lång och går delvis längs Skåneleden. Vi vandrar tillsammans med geologen Joachim Regnéll och landskapsvetaren Nils Wallin, som berättar om hur landskapet i området förändrats genom tiderna.

Vi åker med tåg från Lund till Gantofta kl 9.58 (med byte i Ramlösa), och tillbaka från Ramlösa till Lund kl 15.56. Kontaktperson: Gertrud Berger 0730-980148.

Rååns dalgång. Foto Per Blomberg.

Söndag 17 nov

Höstvandring på Romeleåsen

När bokarnas höstfärger är som vackrast vandrar vi över Romeleåsens fäladsmarker och rullstensåsar mellan Knivsåsen och Dalby. Vandringen är på cirka sex kilometer i relativt kuperad terräng. Samling vid Lund C för att ta buss 160 kl. 08:43 till hållplats Knivsåsen dit vi anländer kl. 09:13. Vandring till Torna Hällestad där vi följer banvallen mot Dalby och vandrar genom Rökepipans naturreservat och vidare till Dalby busstation. Hemfärd vid kl. 12:59 med buss 160 och ankomst till Lund C kl. 13:19.

Guide och kontaktperson: Per Blomberg 0702-367849.

Fredag 29 nov-Söndag 1 dec

Kulturens julstök

Som vanligt finns föreningen med på Kulturens julstök och står med bokbord. Du är välkommen att besöka föreningen och prata om vår verksamhet. Kontaktperson: Patrik Gyland 0708-530831.

Måndag 6 jan 2025

Trettondagsvandring längs Höjeå

Sedan över 20 år gör föreningen en fågelvandring längs Höje å i början av året. Vi går från Värpinge by bort mot Sankt Larsområdet och spanar efter övervintrande fåglar i dessa dammar under ledning av Linda Birkedal. Samling vid busshållplatsen i Värpinge by kl. 11. Ta med varma kläder, fika för en kort paus och kikare om du har.

Kontaktperson: Per Blomberg
0702-367849.

Föreläsningar

Som vanligt ordnar LNF tillsammans med Stadsbiblioteket och Lunds universitets Hållbarhetsforum en serie föreläsningar om klimat, miljö och hållbarhet. Föreläsningarna ges i Stadsbibliotekets atriumhall med början kl 18 och följs av en frågestund och möjlighet till diskussion.

OBS: titta alltid först på Stadsbibliotekets eller LNFs hemsida, så att inget ändrats eller blivit inställt i sista minuten!

Onsdag 9 okt

Hårdare läge för klimataktivism

I Sverige och andra europeiska länder har samhällets och vissa medias attityd hårdnat gentemot klimataktivism. Hur detta tar sig uttryck får vi belyst av Josefin Eidrup Dahlberg från Återställ Våtmarker, en rörelse som låtit tala mycket om sig, och Tobias Rahm från Institutet för mänskliga rättigheter. Josefin berättar om sin egen väg och utveckling som aktivist. Tobias informerar om hur institutet följer, undersöker och rapporterar om mänskliga rättigheter i Sverige.

Onsdag 16 okt

Det bästa huset är inte nybyggt

Byggbranschen står för 38% av världens klimatutsläpp och hälften av allt avfall. Vad krävs i form av stadsplanering, lagstiftning och normändringar för att bättre ta vara på befintliga hus i stället för att riva och bygga nytt? Ulla Jansson, lektor på Lunds tekniska högskola, ger lokala exempel och diskuterar den globala omställningen till en cirkulär byggindustri.

Onsdag 23 okt

Biologisk mångfald i Botan

Botaniska trädgården i Lund har länge arbetat för den biologiska mångfalden – antalet organismer på dessa 8 hektar mitt i stan är stort! Nu satsar Botan ytterligare genom att ta ett helhetsgrepp på sättet att odla. Allt från jordhälsa och maskinanvändning till växtval och bevattning ses över. Lär dig mer om vägen till en hållbar trädgård och diskutera framtidens Botan med Sofie Olofsson, intendent i Botaniska trädgården vid Lunds universitet.

Onsdag 6 nov

Rädda Skånes stränder

De senaste årens stormar och översvämningar har gått hårt åt vägar, bryggor och hus nära vattnet i Skåne. Landskapets nästan 50 mil långa kust har också klassats som ett nationellt riskområde för erosion och översvämningar. De traditionella kustskydden gör ofta mer skada än nytta, men nya naturbaserade lösningar tar mer plats. Vattenstrategen Pär Persson från länsstyrelsen diskuterar problemen

och vad kommuner och markägare skulle kunna göra åt dem.

Onsdag 13 nov

Till växten: en kärlekshistoria

Maja Alskog Bredberg lämnade arbetet som PR-strateg när det blev tydligt att företagets förändringsarbete för en bättre värld mest var tomma ord. Insikten blev början på en resa bort från kommersen, stressen och konsumtionen, tillbaka till en natur hon aldrig hunnit lära känna – till dårörten, mirabellen

En erosionspåverkad strand norr om Helsingborg.
Foto: Per Blomberg.

och svartkålens krusning. Om detta berättar hon i sin bok "Till växten: en kärlekshistoria" och i kvällens samtal med Cecilia Lindgren, bibliotekarie på Stadsbiblioteket.

Onsdag 20 nov

Rättvis klimatomställning

Skogspromenaderna blir inte desamma med en stor solcellsanläggning runt knuten. Skenande bränslepriser stressar vid

månadens slut. Och rör inte vårt kött och våra arbetstillfällen! Vilka förluster i klimatomställningens följd är orättvisa, och vad bör göras för att främja en rättvis omställning? Dessa frågor analyseras utifrån både empirisk forskning och filosofisk reflektion av Eric Brandstedt, lektor i mänskliga rättigheter och docent i praktisk filosofi vid Lunds universitet.

Vresbokar vid Torna Hällestad. Foto: Per Blomberg.

Välkomna till Lunds Natursnokare!

I Lunds Natursnokare upptäcker barn mellan 3–10 år och deras vuxna naturen tillsammans. Våra träffar pågår cirka 2 timmar, men det är öppet slut så det är helt enkelt slut när det passar att gå hem. Vi utforskar vår miljö, leker i naturen och fikar tillsammans. Allt ni behöver ta med är lite fika och ett glatt snokigt humör!

Lördag 14/9 kl. 14.00

Vi tittar på naturens färgpalett och håvar efter småkryp i vattnet. Vi avslutar med att forma kakor som liknar olika djurs bajs – för dem som vågar är det fritt fram att sedan äta dem! Samling vid Nöbbelövs mosse, utanför Gunnesbo 4H-gård.

Lördag 26/10 kl. 14.00

Uppstart med naturbingo och vi lär oss mer om naturen. Därefter myser vi runt brasan med naturpyssel samt grillar pinnbröd & marshmallows tillsammans. Samling vid Nöbbelövs mosse, utanför Gunnesbo 4H-gård.

Föranmälan underlättar vår planering, men är inget måste. Alla träffar är gratis så det är bara att dyka upp!

Hitta oss på facebook

eller maila till natursnokarelund@gmail.com.

Vi ses i naturen!

Studiecirklar

Naturvård

Vill du tillsammans med andra lära dig mer om naturvård är du välkommen till en studiecirkel under hösten med fem mötestillfällen. Cirkelledare är Per Blomberg som gjort åtta naturvårdsplaner för kommuner och län, bland annat två för Lunds kommun. Per inleder mötestillfällena med korta föredrag men huvuddelen av mötestiden ägnas åt diskussioner och kunskapsutbyte mellan deltagarna. Syftet är att öka kunskap, engagemang och ansvar för naturvårdsarbetet i kommunen. Anmälan till per_bloomberg@hotmail.com senast den 1/9. Mötena blir i Lunds fältbiologers lokal på Blidvädersvägen 6G (i källaren) tisdagar den 10/9, 8/10, 22/10, 12/11 och 3/12. Kostnad 100 kr/person för hela studiecirkeln som bidrag till lokalhyran.

Fysisk planering

Vi behöver fler engagerade i plangruppen och ordnar därför en studiecirkel i fysisk planering under hösten. Cirkelledare är arkitekten Per Blomberg som även bjuder in gäster till de fem mötestillfällena för korta föredrag och sedan diskussion och kunskapsutbyte mellan deltagarna. Anmälan till Gertrud Berger innan den 1/9. Alla mötestillfällena kommer att vara på torsdagar i Fontänhuset Magle Stora kyrkogata 5 med start den 5 september.

Klimat

Under ledning av Lars Nerpin fortsätter studiecirkeln om klimat. För mer information kontakta Lars på 046-2113489 larsnerpin@outlook.com.

Cykelkarta.se

Vår cykelkarta täcker södra Sverige från Skåne upp till Göteborg, Jönköping och Västervik. På cykelkartan hittar du ett stort antal vägar som är lämpliga för cykling och som bildar ett sammanhängande nät av cykelbanor och lågtrafikerade vägar. Här ser du lätt vilka vägar som leder ut i naturen och vilka som snabbast och säkrast tar dig mellan orterna.

Arbetsgrupperna

Mycket av det praktiska arbetet sker i arbetsgrupperna. Vill du engagera dig så vänder du dig till någon av kontaktpersonerna i arbetsgrupperna.

Plangruppen

LNF har en plangrupp som skickat in en mängd remissvar genom åren (se <https://lund.naturskyddsforeningen.se/lnf-tycker/>). Oftast handlar det om detaljplaner eller strategiska planer för olika ämnesområden. Det kommer även remisser från regionala och nationella myndigheter som vi ibland svarar på. Sammankallande i plangruppen är Gertrud Berger.

Cykelgruppen

Cykelgruppen träffas ungefär en gång per månad och diskuterar aktuella cykelfrågor, ger förbättringsförslag på cykelframkomlighet, skriver insändare och remissvar. I september uppmärksammas den europeiska trafikveckan. Höstens första möte är torsdagen den 12 september kl. 19:00 på Fontänhuset. Vill du vara med i cykelgruppen kontaktar du Tomas Björnsson eller kommer på det första mötet.

Klimatgruppen

Lunds klimatgrupp träffas varje månad för att diskutera och arbeta med aktuella klimatfrågor. Bland annat tar gruppen fram informationsmaterial och ordnar klädbytdagar, diskuterar med politiker och föreslår åtgärder för klimatet. Vill du vara med i klimatgruppen så kontakta Patrik Gyland. Höstens första möte är torsdag den 29 augusti på Fontänhuset.

Handla miljövänligt-gruppen

Gruppen arbetar bland annat med den årliga miljöveckan som riksföreningen samordnar i september och verkar för minskad användning av skadliga ämnen och resurshushållning. Vill du vara med i Handla miljövänligt gruppen kontaktar du Christina Jacobsson.

Fler grupper

Om du har förslag på eller vill ta initiativ till fler arbetsgrupper får du gärna kontakta ordförande Per Blomberg för vidare diskussion.

Andra natur- och miljöföreningar

Fältbiologerna i Lund

Naturskyddsföreningens fristående ungdomsförening är för dig mellan 12-25 år som gillar naturen och vill arbeta för miljö- och klimatfrågor. Följ med på utflykter, läger, föredrag, aktioner och diskussioner för en bättre framtid. Kontakta lund@faltbiologerna.se om du vill veta mer eller läs på föreningens hemsida: <https://faltbiologerna.se/hitta-din-klubb/lunds-faltbiologer/>

Lunds Botaniska Förening

Lunds Botaniska Förening (LBF) är den regionala skånska föreningen för alla som intresserar sig för vilda växter. Föreningen ordnar exkursioner, övervakar den skånska floran och yttrar sig i frågor som rör botanik. Aktuell info finns på <https://lundsbotaniska.se>.

Rödhake. Foto Per Blomberg.

Entomologiska sällskapet i Lund (ESIL)

Entomologiska sällskapet är en mötesplats för insektsintresserade och har sina möten på Biologihuset i Lund. Föreningen ger också ut tidskriften FaZett med två nummer per år och ordnar studiecirkelar och utflykter. Mer information hittar du på föreningens hemsida: <https://esil.se/foreningen/>

Lundabygdens Fågelklubb

Lundabygdens Fågelklubb är en ideell förening med syfte att främja fågelskådning och fågelskydd i Lundabygden. Föreningen anordnar exkursioner till olika lokaler beroende på årstid och ger ut medlemstidningen Råkan två gånger per år. Mer information hittar du på hemsidan: <https://www.lundabygdensfagelklubb.se/>

Puggehatten - Lunds Mykologiska Sällskap

Föreningen hälsar alla svampintresserade välkomna. Även icke medlemmar är mycket välkomna att delta i de svamputflykter som arrangeras hela året! Puggehatten verkar också för ökad kunskap om och bevarande av Skånes svampar. Mer information finns på föreningens hemsida: <https://puggehatten.se/>.

LNFs utmärkelse "Årets lundacyklist" överlämnades på cykeldagen med motiveringen:

Anne Carlsvi är med sin skinande blå eldrivna trehjuling en härlig förebild för att inte sluta cykla – eller kanske till och med börja cykla – även om balansen inte riktigt räcker för en vanlig tvåhjuling. Anne är en god ambassadör för sitt fordon och låter gärna vänner provcykla. Extra uppmärksamhet väckte Anne med sitt ekipage under de år när hennes fyrfota vän Sally fick följa med, sittande i cykelkorgen.

Klimataktion på Stortorget år 2021. Foto: Per Blomberg.

Exkursion i Fågelsångsdalen år 2016. Foto: Per Blomberg.

Slätter i Sularpskärret ca 2005. Fotograf okänd.

Invigning av den nygamla slingrande åfåran vid Vombs ängar 2005 med Gustaf Rudebäck främst och Paul-Eric Jönsson till höger, med flera. Foto: Per Blomberg.

LNF tycker till

Den viktigaste remissen under vårterminen har gällt Lunds kommuns förslag till ny översiktsplan med en planperiod som sträcker sig ända fram till 2050. Enligt förslaget ska kommunen kunna ge utrymme för hela 30 000 nya bostäder i Lund med omnejd under perioden.

LNFs huvudinvändning mot planförslaget handlar om denna tänkta tillväxt. Att bygga 30 000 nya bostäder fram till år 2050 kan inte förenas med kommunens miljö- och klimatmål, menar föreningen. En sådan utbyggnad skulle medföra 50-100 000 ton utsläpp av klimatgaser per år bara genom byggandet. Den skulle även gå ut över den biologiska mångfalden och jordbruksmarken, eftersom enbart förtätning i asfalterad stadsmiljö inte räcker till så många nya bostäder.

LNF har också vänt sig mot den långa planperioden, eftersom bl.a. klimatkrisen gör framtiden mer oförutsägbar. En kortare, etappindeldad planperiod hade bättre kunnat säkra hållbarhetsperspektivet.

Föreningen vänder sig också mot planerna på att bygga ut vissa särskilda områden:

- ett område väster om Dalby, på god jordbruksmark samt nära riksintressen för naturvård och kulturmiljövård
- de låglänta områdena i östra kanten av Södra Sandby, där risken för översvämningar är stor
- Björnstorps stationssamhälle, som inte har underlag för den kollektivtrafik som alla nya områden bör ha
- Hunnerupsområdet söder om Höje å, hem för flera fridlysta fladdermusarter.

Hunnerupsområdet har LNF även skrivit om i ett remissyttrande över en detaljplan. LNF anser att den föreslagna planen inte bör genomföras, av tre huvudsakliga skäl: att den skulle inkräkta på den goda åkerjorden, att den skulle leda till kraftigt ökad miljöskadlig trafik genom Sankt Lars gamla sjukhusområde, och att naturvårderna i Höjeådalen – där bl.a. åtta fladdermusarter observerats – skulle skadas.

LNF har under våren också skickat två skrivelser till Tekniska

nämnden med förslag om förbättringar för cyklisterna. Den ena gäller Pilsåkersområdet kring Nova, där planeringen är mest inriktad på biltrafik. Cykelvägar, cykelparkeringar, skyltar och annan vägvisning finns nästan inte alls inne i området, vilket gör det osäkrare för cyklisterna.

Den andra skrivelsen handlar om Lunds färgade cykelstråk. LNF konstaterar att skyltningen av stråken blivit mycket bättre, men ser ändå en del möjliga förbättringar. Skrivelsen framför också ett par förslag till nya cykelvägar.

Föreningens senaste yttrande handlar om en dagvattendamm i Värpinge som kommunen vill anlägga. Kommunens ansökan har dock enligt LNF så stora brister att den inte bör beviljas utan stora kompletteringar. Det handlar bl.a. om att odlingar med rödlistade åkerogräs nära den tilltänkta dammen måste sparas, och att schaktmassorna från dammarna inte ska placeras där åkerogräsen odlas utan på platser som är svåra att bruka.

Brunnsnäs (LM2023/038793). Foto: Per Blomberg.

50 år för Lundabygdens natur

Jubileumstext av Per Blomberg

Jag tycker det är viktigt att lära sig av historien för att kunna verka i nutid och planera för framtiden. Det är en anledning till att jag har fördjupat mig i föreningens historia och försökt sätta in denna i den samhällsutveckling som skett i Lunds kommun. Under våren 2024 har jag intervjuat ett 30-tal personer som haft betydelse för natur- och miljövårdsarbetet i Lunds kommun samt även tillbringat åtskilliga timmar i Lundasamlingen på Stadsbiblioteket och Arkivcentrum Syd för att läsa protokoll och äldre programblad. Resultatet finns i en längre text på LNF:s hemsida, som jag här har försökt sammanfatta. Tillbakablicken på LNF:s historia har inte ambitionen att vara heltäckande men jag hoppas kunna ge de viktigaste dragen i föreningens verksamhet.

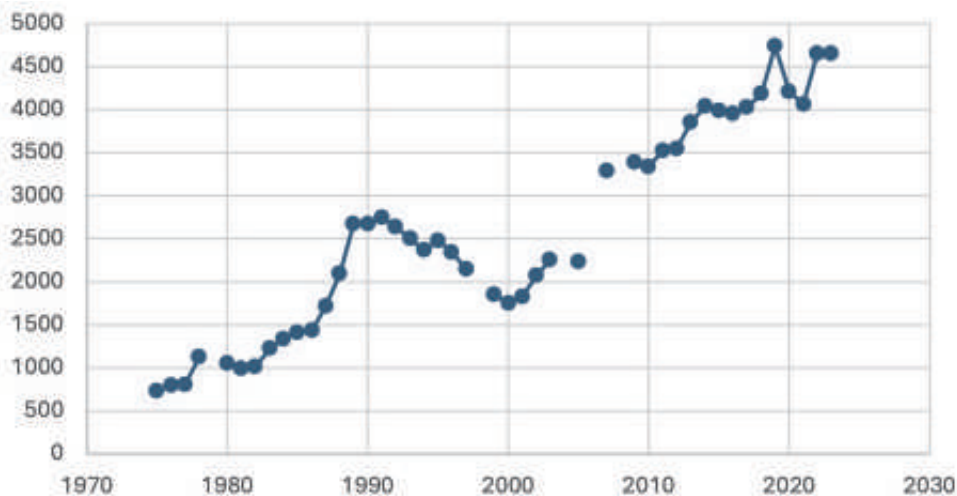
Lunds Naturskyddsförening bildades som Lundabygdens Naturvårdsförening och har under 50 år engagerat en lång rad personer i föreningens aktiviteter, arbetsgrupper, studiecirkel och inte minst genom förtroendeuppdrag för över 250 personer. Några eldsjälar har lagt ner mer tid än andra eller på andra sätt haft stor betydelse för natur- och miljövårdsarbetet i Lund och nationellt.

Föreningen har nått många framgångar i natur- och miljövårdsarbetet, inte minst genom de många naturreservat som bildats i kommunen, ett stort antal remisser och skrivelser. Den största insatsen har dock varit som viktig opinionsbildare och stark folkrörelse i kommunen. Som en del av den riksomfattande Naturskyddsföreningen med 200 000 medlemmar varav över 4 200 i Lunds kommun har vi möjlighet att påverka och föra naturens och kommande generationers talan. Att se tillbaka på de gångna 50 åren ger perspektiv på vårt arbete och inspiration för de kommande åren.

Föreningen bildas

Det var den 28 augusti 1974 som Lundabygdens Naturvårdsförening (LNF) officiellt bildades. Skånes Naturvårdsförbund (SkNF), som var en självständig förening på den tiden, tog initiativ till uppstart av flera lokalföreningar i samband med kommunreformen som slog samman många mindre kommuner till färre stora. Syftet var att på sikt skapa en förening i varje kommun. Nils Malmer, Olof Nordmark och Bengt Nihlgård satt i SkNF:s styrelse och hade kallat medlemmar i föreningen som bodde i de fyra nybildade kommunerna Lund, Staffanstorp, Lomma och Kävlinge till startmötet på stadsbiblioteket i Lund.

Ett 70-tal medlemmar kom till mötet där Bengt Nihlgård valdes till mötesordförande och Olof Nordmark till sekreterare. Den kände naturfotografen och författaren Arne Schmitz höll ett föredrag om "naturvård i Skåne" innan föreningen formellt bildades. Till en interimsstyrelse valdes 11 personer med något namn från respektive kommun och som sammankallande den inom naturvårdskretsar mycket respekterade Gustaf Rudebeck.

Medlemsantalets utveckling i LNF under åren 1974-2024. År 1978 lämnade Staffanstorps och 1986 Kävlinge och Lomma kommuners medlemmar föreningen vilket knappt märks i statistiken då medlemsantalet ökade kraftigt under denna period.

Den första styrelsen

En av de personer som valdes in i styrelsen var Gösta Regnéll som sedan dess har haft förtroendeuppdrag i föreningen under hela dess 50-åriga verksamhet. Gösta berättar att föreningen kallade till ett extra årsmöte i oktober då interimsstyrelsen valdes om i sin ursprungliga sammansättning samt kompletterades med ytterligare sex personer. Gustav Rudebeck lämnade ordförandeposten till Anders Wingstrand från Barsebäck. Det var en stor och spretig styrelse med både äldre mer konservativa naturvårdare och yngre radikala miljöengagerade fältbiologer.

Bland de övriga styrelseledamöterna i den nybildade föreningen fanns bland annat Håkan Hallander, Hjalmar Dahm, Bo Wallén (mångårig sekreterare), Nils Gyllenkrok, Erik Heijbel, Ann Marie Westman, Börje Sundquist (kassör i många år) och John Nilsson.

LuFS exkursion till Kullaberg år 1994. Foto: Per Blomberg.

Familjen Naturskyddsföreningen

När Lundabygdens Naturvårdsförening (LNF) bildades var man inte ensam naturförening i Lund. Redan 1965 hade en studentförening under Svenska Naturskyddsföreningen (SNF) bildats och den var mycket aktiv 1974 när LNF bildades. Lunds Fältbiologiska Sällskap (LFS och senare LuFS) hade ett mycket omfattande program som främst vände sig till studenter med föreläsningar, exkursioner och läger. LNF valde därför medvetet att koncentrera arbetet på den kommunala verksamheten med ny generalplan och utpekande av skyddsvärda naturområden och ordnade inte så många föreläsningar eller exkursioner.

1978 gick Skånes Naturvårdsförbund samman med Svenska Naturskyddsföreningen och blev ett länsförbund inom den rikstäckande föreningen. Lundabygdens Naturvårdsförening (LNF) och Lunds Fältbiologiska Sällskap (LuFS) blev då två lokala kretsar av Svenska Naturskyddsföreningen i Lund.

Redan 1947 hade Svenska Naturskyddsföreningen initierat en fristående ungdomsförening i Sveriges Fältbiologiska Ungdomsförening (SFU) som senare förenklade sitt namn till bara Fältbiologerna. Den första fältbiologklubben i Lund bildades 1955 och bedriver fortfarande verksamhet idag 69 år senare. Fältbiologerna har varit en viktig skola för många engagerade inom natur- och miljövard i Sverige och många har fortsatt sitt engagemang i Naturskyddsföreningen.

Förutom föreningarna med anknytning till Naturskyddsföreningen fanns fler naturföreningar i Lund, t. ex. Lunds Botaniska Förening (LBF) vilken bildades redan 1858, Entomologiska Sällskapet i Lund (ESiL) som bildades 1903 och en rad miljörelaterade föreningar, t ex Lunds Fot- och Cykelfolk som bildades 1971.

Föreningens första 10 år 1974-1985

Lundabygdens Naturvårdsförening ägnade de första åren åt att bidra med kunskap om naturen för den generalplan som höll på att tas fram för Lunds kommun och de andra tre kommunernas fysiska planering. Perioden 1974-1985 får anses vara den mest dynamiska tiden för natur- och miljövårdsarbetet i Lunds kommun. Antalet aktiva i de olika natur-

Naturvårdsförening i Lund inventerar okända områden

LUND: Lundabygdens Naturvårdsförening har startat en inventeringsverksamhet inom sitt område (Lund, Kävlinge, Lomma och Staffanstorps). Syftet är att få fram okända eller ouppmärksammade områden av betydelse för naturvården och att ge synpunkter på speciella värden eller lämplig skötsel inom de områden som är, eller kommer att bli skyddade.

I Kävlinge har föreningen hittat följande områden som man anser är värdefulla, men som hittills inte uppmärksammat i planeringen.

- Böljenamossen.
- Kärr vid Dalhem.
- Skogsdunge nordväst om Gryet.

Föreningen vill vidare speciellt uppmärksamma:

- Lödde ås dalgång.
- Allarps mölla och betesmark.
- Kävlingeåns dalgång.

Föreningen beskriver de olika områdena så här:

Böljenamossen ligger ca 2 km S Lackalänga. "Mossen" kan karaktäriseras som en kärräng, en betad näringsrik fuktmark av frodigt slag i en depression i Lundaslätten. Dess yta är ca 10 ha.

Böljenamossens centrala partier är bevuxna med viden, al och björk. Ut mot kanterna glesnar träden och små gläntor öppnar sig. Här förekommer kraftiga tuvor av starr tillsammans med tex den praktfulla sjöranunkeln, men också mera nedbetade ytor. Ytterligare längre ut höjer sig marken, torven tunnare ut och försvinner och en mera trivial kulturbetesmark bildar övergång till de omgivande åkrarna. Området är väl hävdad och betas av både hästar och nöt.

Vi anser, inte minst med tanke på Böljenamossens läge i det på allmångsrettlig mark så fattiga sydvästskåne, att det är mycket angeläget att Böljenamossen med omgivande betesmark även i fortsättningen används för bete och inte plöjs upp i kanterna, dikas ut eller på annat sätt exploateras. Mossens naturvårdsvärden är dåligt kända och en inventering, i synnerhet av florán, är väl motiverad.

■ RIKKÄRR

Vid Dalhem, 1 km V St Harrje, ligger ett litet rikkärr med stora naturvärden. Orkidefloran är rik, med bl a ängsnycklar, kärrknipprot, vaxnycklar och framför allt det sällsynta galyxnet, som nu troligen har mindre än ett halvdussin lokaler i Skåne. Dessutom förekommer flera intressanta fågelarter: bl a häckar kärr-

sångare, sävsångare och troligen också gräshoppsångare, rörsångare och vattenrall.

Vi anser att området bör skyddas mot exploatering, igenväxning och uttorkning. I synnerhet det sistnämnda hotel måste beaktas vid ev anläggningsarbeten i omgivningen (vägbyggen etc). Omgivet av en skyddszon mot framtida bebyggelse bör kärrret bli en pärla, såväl för Kävlinges invånare som för längre bortifrån kommande naturvänner.

En inventering av området och en undersökning av dess historia och vegetationens troliga framtida utveckling bör utföras. Måhända visar sig ett förordnande enligt MVL vara ett lämpligt sätt att skydda områdets värden.

■ SOCIALT

Skogsdungen nordväst om Gryet är en av de få i sitt slag i detta slättområde. Med tanke på närheten till Kävlinge måste det sociala värdet anses stort, speciellt om mera av slätten runtom exploateras för bebyggelse. Vi anser att dungen bör bevaras och att behövlig förnyelse ska utföras försiktigt.

Föreningen ser också med glädje på ansträngningarna att göra Löddeåns dalgång till naturvårdsområde.

Även Allarps mölla med omgivningar samt betesmarken mitt emot vill man bevara.

och miljöföreningarna växte lavinartat och tex ungdomsorganisationen Fältbiologerna hade fyra olika föreningar och tre lokalgrupper för minifältisar inom kommunen under en period på 1970-talet.

Den 18 april 1978 bildades Staffanstorps Naturvårdsförening, 1985 bildades Kävlingebygdens Naturvårdsförening och 1986 Naturvårdsföreningen i Lomma Bjärred. Därmed har LNF haft kommungränsen som sitt huvudsakliga verksamhetsområde från och med 1986.

Energifrågan i centrum

Oljekrisen medförde att den snabba ekonomiska utvecklingen bromsades upp. 1975 invigdes Barsebäcks två reaktorer och med olyckan i Harrisburg USA år 1979 blev vidare utbyggnad av kärnkraften en känslig miljöfråga. 1978 avgick stadsminister Fälldin på grund av kärnkraftsfrågan och centern motionerade om folkomröstning som genomfördes 1980. Miljörelsen kraftsamlade mot kärnkraft medan Naturskyddsföreningen var avvaktande då flera företrädare såg den som en räddning för bland annat de norrländska älvarnas bevarande från fortsatt vattenkraftsutbyggnad. När resultatet av folkomröstningen inte blev tydligt gick en hel del kraft ur miljörelsen. Andra viktiga frågor under denna tid var bokskogens omvandling till granplanteringar som ledde fram till bokskogslagen 1974 och ädellövskogslagen 1984. Den snabba byggnationen i regionen hade tagit hårt på grusförekomster och täktverksamheten kritiserades och reglerades allt mer.

Cykelgruppen 2020 på Hardebergaspåret. Foto: Per Blomberg.

Föreningslivet

Under perioden hade LNF sex olika ordföranden, först Anders Wingstrand som ersattes av Gösta Regnéll 1976-78. Därefter kom Erik Heijbel 1978-79, Rune Gerell 1979-83, Sam Skällberg 1983-84, Björn Risinger 1984-85 och slutligen Gösta Regnéll igen 1985-86. Alla dessa personer har gjort stora avtryck inom natur- och miljövårdsarbetet på universitet och högskolor, i kommuner, på länsstyrelser, som konsulter och för Björn Risingers del som generaldirektör för både Havs- och vattenmyndigheten och idag Naturvårdsverket.

En etablerad förening 1986-1999

År 1986 skedde ett generationsskifte i Lundabygdens Naturvårdsförening. Monica Danielsson blev ordförande och inledde i 14 år en period på 28 år med kvinnliga ordföranden. Monica hade varit med i styrelsen i 7 år tidigare och satt därmed i totalt 21 år i styrelsen. Lång tjänstgöring på förtroendeuppdrag har också Leif Runeson med sina 34 år. Han sitter fortfarande i styrelsen som sekreterare. Andra namn i styrelsen under denna period är bland annat Åke Sandhall, Nils Lewan, Tomas Svensson, Gabrielle Rosquist och Gunilla Lundh.

Föreningen hade en lång rad arbetsgrupper med olika inriktningar som plangrupp, slåttergrupp, programgrupp, tredjevärldengrupp, närnaturgrupp och smådjursgrupp. Arbetet med Handla miljövänligt kom i gång nationellt och miljövänliga veckan blev ett stort arrangemang i Lund. Föreningen var aktiv när det gäller att svara på remisser och agera i viktiga frågor i kommunen. Den 26 november 1999 firade LNF 25-årsjubileum på Petersgården i Lund.

Under denna period började föreningen sköta artrika ängar genom slåtter. Först slogs en äng i Abusadalen men snart övergick slåttern till Linnebjärs naturreservat och Sularpskärret. Efter 20 års viktiga ideella arbetsinsatser för att rädda den unika floran har länsstyrelsen och kommunen tagit över slåttern.

Under perioden märks en nedgång i engagemanget för natur- och miljövård med färre medlemmar i bland annat LNF, Fältbiologerna och LuFS. Antalet aktiva i föreningarna ligger ganska konstant under perioden.

Uppåt för Lundabygdens naturvårdsförening 1987

Lundabygdens naturvårdsförening växte ordentligt förra året. Medlemsantalet ökade med 291 till 1.720 medlemmar.

Föreningen bjöd under fjoråret på en mängd varierande aktiviteter. Totalt arrangerades 28 verksamheter med ett genomsnittligt deltagarantal på 570.

Fem studiecirklar i bl a botanik och miljö hölls i samarbete med studiefrämjandet. Föreningen gav sina syn-

punkter på det kommunala miljöprogrammet och skrev brev till SSU:s Ann Lind angående hennes agerande mot Oresundsbron.

Lunds naturvårdsförening är öppen för alla mellan nio och 25 år som är intresserade av natur- och miljövärd.

I vår och sommar bjuder föreningen på olika verksamheter med inledning den 20 april under temat "Möte med regnskogen och dess folk". Elever från den resande folkhögskolan håller föredrag om hotet mot Amazonas.

Stadsbibliotekets hörsal klockan 19.00.

Den 23 april studeras vårfluglarnas ankomst på Lomma södra camping klockan 8.00. Den 4 maj håller professor Börje Lökvist föredrag om mark och vegetation i Enaforsområdet. Vita Huset i botaniska trädgårdens klockan 19.

Den 15 maj blir det vårutflykt till Hallands Väderö och den 18 maj studier av fladdermöss vid Vomb. Lövgroddor studeras den 25 maj i Baldringeområdet.

Ett nytt millennium 2000-2014

Under dessa år var Linda Birkedal (2000-2008) och Margit Anderberg (2008-2014) ordförande för LNF. Andra som var med i styrelsen en längre tid under denna period är Leif Runeson (1977-81, 1994-), Tomas Björnsson (2001-), Cecilia Wide (2005-) och Ingela Björck (2009-). Under denna period var etableringen av ESS en stor fråga för föreningen. Den stora anläggningen skulle enligt den ursprungliga planeringen ha behövt enormt mycket energi och stora mängder kvicksilver, och skulle även ha producerat radioaktivt avfall. Föreningens enträgna arbete ledde till ett kraftigt minskat energibehov samt inte minst att kvicksilver ersattes med det mindre skadliga ämnet volfram.

Andra viktiga frågor i kommunen var etableringen av NOVA Lund som externhandelsområde väster om staden vilket LNF opponerade sig mot. Golfbanor byggdes runt om i Skåne och även vid Rinnebäck intill NOVA Lund där LNF och markägaren Håkan Rasmusson samverkade kring naturvärden. Även Kungsmarkens golfbana var engagerad i naturvårdsarbetet.

Exkursion till Billebjär 2015. Foto: Per Blomberg.

Programverksamheten

Linda Birkedal började med nyårsvandring längs Höjeå som blivit en tradition de senaste 25 åren. Föreningen startade 2006 en föreläsningsserie om klimat och miljö. Den hölls de första 10 åren i stadshallens sessionssal. År 2015 började ett nytt samarbete med Stadsbiblioteket och Lunds Universitets hållbarhetscentrum. Våren 2019 hölls den i särklass mest besökta föreläsningen. Då kom 350 personer för att lyssna på "Semester på tåg".

Under perioden tvingades tyvärr både Lunds Fot- och Cykelfolk samt LuFS lägga ner sin verksamhet och gå samman med LNF. Med detta kan vi säga att deras historia också är LNF:s historia. Föreningen började med lunchvandringar under några år i centrala Lund vilket blev mycket populärt. Några vandringar hade över 100 deltagare.

Klimatet i fokus 2015-2024

Det är alltid svårast att beskriva den närmaste historien. 2014 blev artikelförfattaren ordförande och satt i två år innan Tomas Björnsson tog över för resterande sju år som ordförande. Andra med lång tid på förtroendeuppdrag är som tidigare nämnts Ingela Björck, Leif Runeson och Cecilia Wide samt Johan Kerttu (2011-2017). Programverksamheten fortsätter på samma sätt som under en stor del av föreningens historia. Fyra eller fem arbetsgrupper har varit aktiva under perioden och flera studiecirkel har anordnats, bland annat om fåglar och klimatet. Mest aktiva har klimatgruppen, plangruppen och cykelgruppen varit.

Klimatfrågan har vuxit som en av de stora utmaningarna i miljö- och naturvårdsarbetet. 2015 genomfördes COP21 i Paris som resulterade i den hittills viktigaste överenskommelsen för klimatet som går under benämningen Parisavtalet. Målet är att begränsa uppvärmningen på jorden till klart under 2 grader och helst under 1,5 grader. Trots detta har det varit svårt att gå från ord till handling.

Föreningen har genom främst Leif Runeson engagerat sig i Skrylletäktens påverkan på grundvattenståndet och de av EU skyddade naturtyperna i Måryds naturreservat. Under 2023 fick föreningen rätt i Mark- och miljödomstolen (Sydsten har dock överklagat domstolens beslut). Även Lunds kommun har motsatt sig fortsatt verksamhet i Skrylletäkten och i den gällande översiktsplanen finns inte täkten med.

Trots stora framgångar under föreningens 50-åriga historia återstår stora utmaningar. Det talas om de nio planetära gränserna där fem redan är överskridna. Klimatkrisen är den mest uppenbara men hoten mot biologisk mångfald är minst lika alarmerande och hänger ihop med de andra utmaningarna för planetens biosfär. Lunds Naturskyddsförening har det globala perspektivet genom arbetet i den lokala skalan för att föra naturens talan och ge kunskap och känsla för naturen och dess underbara mångfald.

B

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

RETURADDRESS:

Leif Runeson

Warholms väg 8 B, lgh. 1103

224 65 LUND

September Sö 1 sept Flyttfåglar i Falsterbo Sö 8 sept Mossor från början i Skrylle On 11 sept Flora i Sankt Larsparken Lö 14 sept Jubileumsfest Lö 14 sept Natursnokarna Sö 15 sept Jubileumsresa To 19 sept Startmöte Sö 22 sept Guidning vid Rökepipan Lö 28 sept Skördefesten i Stadsparken	On 23 okt Biologisk mångfald i Botan (Stadsbibl.) Lö 26 okt Natursnokarna
Oktober Sö 6 okt Alnarpsparken On 9 okt Hårdare läge för klimat-aktivism (Stadsbibl.) Sö 13 okt Kulturlandskapsvandring On 16 okt Det bästa huset är inte nybyggt (Stadsbibl.)	November On 6 nov Rädda Skånes stränder (Stadsbibl.) On 13 nov Till växten: en kärlekshistoria (Stadsbibl.) Sö 17 nov Höstvandring på Romeleåsen On 20 nov Rättvis klimatomställning (Stadsbibl.) Fr 29 nov – Kulturens julstök Sö 1 dec
	Januari Må 6 jan Trettondagsvandring längs Höjeå